

.....

wegwijzer

VOOR FAMILIELEDEN EN KENNISSEN VAN
PATIËNTEN VAN DE POMPEKLINIEK.

FAMILIELEDEN EN KENNISSEN

Weg door Jonkerbos 55
6532 CN Nijmegen
T: (024) - 352 76 00
F: (024) - 352 76 14
E: info@pompestichting.nl

Pompestichting

Pompestichting

Colofon:

Uitgave: Pompestichting
Fotografie: Piet Aquarius
Vormgeving: Ireen Haakman
Adato design/Ugchelen, Ireen Haakman

DEZE FOLDER

Wanneer u deze informatie leest, weet u dat iemand uit uw familie of kennissenkring wordt opgenomen in de Pompekliniek. Deze opname vindt plaats omdat de rechter hem een terbeschikkingstelling (tbs) met bevel tot verpleging heeft opgelegd. De opname betekent dat hij in een nieuwe omgeving terecht komt. Ook bij u kan dit vragen en onzekerheid oproepen.

Met deze folder willen we u alvast enig zicht geven op de kliniek en de gevolgen die de opname ook voor u heeft. We geven eerst wat meer algemene informatie over de Pompestichting, de Pompekliniek en de behandeling. Daarna gaan we in op een aantal zaken waar u als familie of kennis van de patiënt ook mee te maken krijgt.

POMPESTICHTING

De Pompestichting is een instelling voor forensische psychiatrie te Nijmegen. Dit betekent dat de Pompestichting hulp biedt aan mensen die door psychische problemen met justitie in aanraking zijn gekomen of dreigen te komen. Ze wil hiermee bijdragen aan de beveiliging van de samenleving door het voorkómen van (nieuwe) delicten.

De Pompestichting bestaat uit de volgende drie onderdelen:

- **de Pompekliniek**

De Pompekliniek houdt zich in opdracht van het ministerie van Justitie bezig met de verpleging en behandeling van ter beschikking gestelden. De Pompekliniek biedt momenteel plaats aan 130 patiënten. In de Pompekliniek verblijven alleen mannen. De meeste patiënten hebben een persoonlijkheidsstoornis, een minderheid lijdt aan een psychotische stoornis. Veel patiënten hebben tevens een verslavingsprobleem.

- **Kairos**

Kairos is een polikliniek voor ambulante forensische behandeling. Dit betekent dat de patiënten voor één of enkele uren of dagen per week voor behandeling naar Kairos komen. Kairos kan ook een rol spelen in het laatste, ambulante behandelingstraject van tbs-patiënten, bij voorbeeld bij voorwaardelijke beëindiging van de tbs.

- **het Kempehuis**

Het Kempehuis is bedoeld voor tbs-patiënten bij wie het risico van nieuwe delicten na een behandelingsperiode van ten minste 6 jaar nog te hoog is. Een langer verblijf is voor hen noodzakelijk.

BEHANDELPROGRAMMA'S VAN DE POMPEKLINIEK

De Pompekliniek werkt met behandelprogramma's. Welk behandelprogramma voor een patiënt het meest geschikt is, hangt af van de problemen die hij heeft. We geven van de verschillende behandelprogramma's een korte beschrijving.

Het **Intensive Care programma** wordt aangeboden op de extra beveiligde afdelingen Niers en Linge en is bedoeld voor patiënten die meestal nog aan het begin van hun behandeling staan en bij wie een risico op psychotische stoornissen bestaat. Deze patiënten ervaren de realiteit vaak ook als vreemd en beangstigend. Het behandelprogramma biedt veel structuur, vooral ook in het

dagelijks leven. De groepen zijn klein en de nadruk ligt op een individuele benadering.

Het **behandelprogramma voor persoonlijkheidsstoornissen** wordt aangeboden op de afdelingen Maas, Waal en Rijn. De behandeling is erop gericht te achterhalen welke factoren aanleiding zijn geweest voor het delict. Een belangrijke plaats in de behandeling is weggelegd voor de zogeheten dadergroepen waarin plegers van dezelfde soorten delicten bij elkaar zitten. Hierin wordt, onder leiding van een psychotherapeut, ieders delict uiteen-gerafeld en besproken en wordt gezamenlijk nagegaan wat er moet gebeuren om herhaling te voorkomen.

Het **zorggerichte behandelprogramma**, dat wordt aangeboden op de IJssel, richt zich op kwetsbare patiënten die voor het goed kunnen blijven functioneren afhankelijk zijn van de stabiliteit van hun omgeving. Het behandelprogramma biedt enerzijds bescherming en structuur, maar doet anderzijds ook een beroep op de mogelijkheden van de patiënt om te leren functioneren met zijn beperkingen.

Het **behandelprogramma Resocialisatie en Nazorg**, afgekort als R & N, is voor patiënten bij wie in de behandeling het accent ligt op het toekomstperspectief. Het programma bestaat uit activiteiten die de patiënt voor het grootste deel buiten de kliniek verricht. Vanzelfsprekend wordt hierbij zorgvuldig toezicht uitgeoefend op zijn doen en laten.

De doelstellingen en opzet van de verschillende afdelingen zijn ook beschreven in de Afdelingsregels.

Hieronder gaan we in op een aantal zaken die voor u als familie of kennis van een nieuwkomer in de Pompekliniek belangrijk zijn om te weten. Waarschijnlijk komen niet alle vragen die u heeft aan bod. Wel hopen we u een goede eerste indruk te geven van het verblijf van de patiënt in de kliniek en de gevolgen die dit voor u heeft.

DE BEHANDELING

De Pompekliniek biedt zorg op maat. Dit betekent dat, in overleg met de patiënt, een behandeling wordt uitgestippeld die is afgestemd op zijn problematiek. De behandeling wordt beschreven in een individueel verpleeg- en behandelplan.

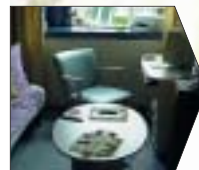
In dit plan wordt de behandeling gedurende een bepaalde periode (van drie of zes maanden) nauwkeurig beschreven. Zo wordt precies aangegeven aan welke behandelactiviteiten de patiënt gaat deelnemen en welke doelen hierbij worden nagestreefd. Mogelijke behandelonderdelen zijn: creatieve en bewegingstherapie, thema- of delictgerichte groepsgesprekken (bijvoorbeeld over angst, verslaving of agressie), psychotherapie, onderwijs- en arbeidstraining, omgaan met andere mensen, en omgaan met conflicten. Ook kunnen, wanneer alle betrokken partijen daarmee instemmen, de partner of het gezin van de patiënt in de behandeling worden betrokken. Hierop gaan we zo meteen verder in.

CONTACT MET DE KLINIEK

Wanneer een patiënt in de Pompekliniek wordt opgenomen, is dat een ingrijpende gebeurtenis. Niet alleen voor hem, maar ook voor u als familie of kennis. De problemen die tot zijn veroordeling en opname hebben geleid, hebben ook op uw leven ongetwijfeld invloed gehad. Uw betrokkenheid bij de behandeling van de patiënt kan belangrijk zijn, maar u houdt altijd de vrijheid te bepalen in welke mate u dit wilt. Enerzijds kunt u ons informatie geven die belangrijk is voor de behandeling, anderzijds willen wij u graag op de hoogte houden van het verloop van de behandeling.

De contacten tussen de kliniek en de familie of kennissen van patiënten worden op diverse manieren onderhouden.

- Het meest rechtstreekse aanspreekpunt zijn de gezinsmaatschappelijk werkers. Met één van hen hebt u wellicht al gesproken voordat de bij u betrokken patiënt in de Pompekliniek werd opgenomen. Direct na de opname ontvangt u van een van de gezinsmaatschappelijk werkers een uitnodiging voor de zogenoemde 'contactdag' waarin u uitgebreid kunt kennismaken met de kliniek. Tijdens een rondleiding krijgt u te zien welke mogelijkheden de kliniek heeft voor behandeling, onderwijs & arbeid, en vrijetijdsbesteding en ontvangt u nadere uitleg over de kliniek en haar regels.
- Ook tijdens het verblijf van uw familielid of kennis in de kliniek onderhouden de gezinsmaatschappelijk werkers contact met u. Zij nodigen u regelmatig uit voor een gesprek, bijvoorbeeld in het kader van de halfjaarlijkse besprekingen van zijn individuele verpleeg- en behandelplan. Desgewenst kunnen ze u in het contact met hem begeleiden. Ook verzorgen ze de eventuele gezinstherapie, bijvoorbeeld door middel van gesprekken.
- Verder kunt u, wanneer u dat wenst, altijd een gesprek aanvragen met de behandelcoördinator. Dit is de hoofdbehandelaar die verantwoordelijk is voor de invulling en voortgang van de behandeling van de patiënt. Op de genoemde contactdag maakt u met deze persoon kennis.
- Tot slot kan een van de dienstdoende sociotherapeuten tijdens de bezoektijden altijd wel even tijd inruimen om vragen die u heeft te beantwoorden of een gesprek met u te voeren.

Nogmaals willen we benadrukken dat uw betrokkenheid bij de behandeling altijd geheel vrijwillig is. Indien de kliniek meent dat het voor de behandeling van de patiënt belangrijk is om familie of

kennissen erbij te betrekken, wordt met u besproken op welke mogelijke manieren dit zou kunnen, wat dit van u vraagt, en wat uw deelname voor u en de patiënt kan betekenen. Een belangrijk uitgangspunt van de kliniek is dat van familieleden of kennissen van een patiënt nooit wordt verlangd dat ze meer of andersoortige contacten met hem hebben dan dat ze zelf willen of aankunnen.

DUUR VAN DE BEHANDELING

Een tbs-behandeling duurt ongeveer vijf jaar, maar soms ook meer. De behandelingsduur is afhankelijk van de persoonlijke problematiek van de patiënt en het gepleegde delict, en varieert dus voor verschillende patiënten. Het is uiteindelijk de rechter die bepaalt wanneer en op welke wijze de tbs wordt beëindigd.

VRIJETIJSBESTEDING

Er zijn binnen de Pompekliniek verschillende mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, zoals een fitnessruimte en een sportzaal. In de centrale ontmoetingsruimte, de Agora, kunnen patiënten kaarten, tv-kijken, koffie drinken of biljarten. Soms vinden er speciale activiteiten plaats, zoals muziekoptredens of films. De mate waarin patiënten van de faciliteiten gebruik kunnen maken, hangt af van de bewegingsvrijheid die ze binnen de kliniek hebben.

Hoewel van een wat andere orde, willen we u er hier ook op wijzen dat de Pompekliniek beschikt over een kapel waar wekelijks diensten worden gehouden. Als u dat wilt kunt u, na overleg met de afdeling, aan deze kerkdiensten deelnemen.

GELDZAKEN

Patiënten krijgen wekelijks zakgeld en een beloning voor arbeid of deelname aan behandelactiviteiten. Dit bedrag is voldoende om in de dagelijkse behoeften te voorzien. Het bezit van bedragen hoger dan 50 euro is niet toegestaan. Reiskosten in verband met de behandeling worden op declaratiebasis vergoed. Wanneer de persoonlijke financiële situatie van een patiënt problematisch is, bij

voorbeeld omdat hij schulden heeft, wordt hij hierin begeleid door een maatschappelijk werker.

REGELS VOOR BEZOEK, POST EN TELEFOON

U kunt patiënten van de Pompekliniek bezoeken op zaterdagen, zon- en feestdagen. Op zaterdagen en de eerste dag van “dubbele feestdagen” (zoals eerste Kerstdag) bent u welkom van 10:00 uur 's ochtends tot 22:00 uur 's avonds. Op zon- en feestdagen kunt u hem bezoeken van 10:00 uur tot 18:00 uur. U kunt tijdens uw bezoek aan uw familielid of kennis op zijn eigen kamer verblijven, op de afdeling, of in de centrale ontmoetingsruimte (de Agora). Dit hangt af van de bewegingsvrijheid die hij binnen de kliniek heeft. Wanneer hij onbegeleid terreinverlof heeft, kunt u tijdens het bezoek ook van het terrein gebruik maken. Er is één uitzondering: het eerste weekend na plaatsing kunt u hem nog niet bezoeken.

De Pompekliniek beschikt over twee kliniekappartementen. Onder bepaalde voorwaarden kunt u hier samen met uw opgenomen partner en uw eventuele kinderen gedurende één of enkele dagen verblijven. Over het gebruik worden altijd afspraken gemaakt met iemand van het gezinsmaatschappelijk werk. De mogelijkheid tot appartementgebruik is veelal pas aan de orde in de latere fasen van de behandeling.

De kliniek kan bij bezoekers controleren of ze geen dingen mee naar binnen brengen die in de kliniek verboden zijn, zoals grote geldbedragen, alcohol, drugs, en wapens of voorwerpen die als wapens kunnen worden gebruikt (scharen, messen, gereedschap). Bezoekers mogen ook geen medicijnen meebrengen. Voedingssupplementen mogen alleen na overleg met de behandelaars worden meegebracht.

Bij overtreding van de regels, bijvoorbeeld wanneer drugs zijn meegebracht, kan de behandelcoördinator het bezoek van bepaalde personen beperken of verbieden. Ook kan post van of aan een

patiënt op gezag van de kliniekleiding worden gecontroleerd. Dit gebeurt in principe in zijn aanwezigheid.

De verschillende controlemogelijkheden zijn aan regels gebonden. Wanneer een patiënt het niet eens is met de controle van zijn bezoek, telefonische gesprekken of post kan hij hiertegen bezwaar maken via de Commissie van Toezicht. De procedure voor beklag is precies beschreven in de Huisregels.

BEWEGINGSVRIJHEID IN DE KLINIEK

Gedurende de eerste maanden van het verblijf van een patiënt in de kliniek is zijn bewegingsvrijheid beperkt tot de kliniek en eventueel het kliniekterrein. Daarna kan de bewegingsvrijheid worden uitgebreid van begeleide naar onbegeleide activiteiten. Bezoek is in de regel onbegeleid. Wanneer de behandeling naar wens verloopt, krijgt de patiënt geleidelijk aan ook buiten de kliniek steeds meer bewegingsvrijheid. Verloven buiten de kliniek, bijvoorbeeld voor werk, ontspanning of familiebezoek, zijn over het algemeen pas aan de orde in het tweede jaar van het verblijf in de kliniek. Voor verloven buiten de kliniek moet altijd toestemming worden gevraagd aan het ministerie van Justitie. Proefverlof vindt plaats in de laatste fase van de behandeling. De patiënt woont dan buiten de kliniek onder begeleiding van de reclassering, maar valt nog wel onder de maatregel tbs.

VORMEN VAN AFZONDERING

De kliniek is in bepaalde situaties bevoegd de bewegingsvrijheid van een patiënt te beperken. Wanneer een patiënt zich niet correct gedraagt, wordt hij hierop aangesproken. Wanneer zijn gedrag echter onacceptabel blijft, kan afzondering op zijn eigen kamer volgen. De deur van de kamer wordt dan afgesloten. In het uiterste geval wordt gebruik gemaakt van de separeerkamer of isoleerkamer die op elke afdeling beschikbaar zijn. Indien een patiënt daar verblijft, mag hij ook geen bezoek meer ontvangen. Als u zich over het separeren of isoleren ongerust maakt, kunt u vragen of u deze ruimtes kunt bezichtigen en u laten uitleggen hoe zo'n afzondering

in z'n werk gaat.

Over de opgelegde beperkingen van de bewegingsvrijheid kan een patiënt in beklag gaan bij de Commissie van Toezicht die er op toeziet dat van deze afzonderingsvormen niet onrechtmatig gebruik wordt gemaakt.

RECHTSPOSITIE

De rechtspositie van tbs'ers is duidelijk vastgelegd. De rechten die de patiënten in de kliniek hebben, staan in de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden en in het daarbij behorende Reglement verpleging ter beschikking gestelden. Daarnaast heeft iedere kliniek nog Huisregels.

COMMISSIE VAN TOEZICHT

De Pompekliniek heeft, evenals alle andere tbs-klinieken, een Commissie van Toezicht (CvT) die toeziet op de naleving van de rechten van de patiënten in de kliniek. De leden van de CvT zijn geen medewerkers van de kliniek en zijn dus onafhankelijk. Meer informatie over de CvT vindt u in de landelijke brochure 'Rechtspositie Ter Beschikking Gestelden' die u bij de kliniek kunt verkrijgen.

Ook u kunt in conflict komen met een kliniekmedewerker, bijvoorbeeld omdat u meent dat een beperking van post, telefoon of bezoek ten onrechte is opgelegd. In eerste instantie kunt u in dit soort situaties het beste contact opnemen met een van de drie eerder genoemde contactpersonen (gezinsmaatschappelijk werker, behandelcoördinator, of een van de sociotherapeuten) die als bemiddelaar in het conflict kunnen optreden. In het uiterste geval kunt u - via de patiënt - bij de CvT een klacht indienen. Drie leden van de CvT vormen de Beklagcommissie die dergelijke officieel ingediende klachten behandelt. De procedure van beklag is opgenomen in de Huisregels.

WAAR KUNT U TERECHT VOOR MEER INFORMATIE?

Belangrijke personen en instanties

- Gezinsmaatschappelijk werker: .....
- Behandelingscoördinator: .....
- Commissie van Toezicht

BELANGRIJKE INFORMATIE EN DOCUMENTEN

Vanuit de Pompestichting

- Afdelingsregels
- Huisregels
- Website van de Pompestichting: www.Pompestichting.nl

Vanuit het Ministerie van Justitie

- TBS, een bijzondere maatregel
(Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), november 1998)
- Rechtspositie Ter Beschikking Gestelden (DJl, maart 2000)
- Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden
- Reglement verpleging ter beschikking gestelden

De Afdelingsregels en Huisregels worden de patiënt meteen bij zijn opname overhandigd. De overige stukken zijn aanwezig in de patiëntenbibliotheek.

